

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO
w Szkole Podstawowej nr 3 im. Jana Pawła II w Skoczowie

Skoczów, 4 września 2023 r.

Spis treści:

- I. Wstęp
- II. Podstawa prawna
- III. Założenia ogólne Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego oraz cele orientacji zawodowej (klasy I-III oraz IV-VI) i doradztwa zawodowego (klasy VII-VIII)
- IV. Główne cele orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego
- V. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III, IV-VI, VII-VIII
- VI. Metody pracy
- VII. Adresaci działań w zakresie doradztwa
- VIII. Realizatorzy działań związanych z doradztwem
- IX. Zadania WSDZ
- X. Formy i sposoby realizacji WSDZ
- XI. Sojusznicy i sieci współpracy
- XII. Korzyści i przewidywane rezultaty wynikające z działań WSDZ
- XIII. Monitoring i ewaluacja

I WSTĘP

Szkoła podstawowa to pierwszy etap zorganizowanej nauki. Jest to też czas, w którym młody człowiek poznaje siebie, swoje zainteresowania i mocne strony. Powoli eksploruje świat zawodów, a także na miarę swoich możliwości – podejmuje decyzje edukacyjno-zawodowe. Lata nauki szkolnej począwszy od klasy pierwszej, to szczególnie czas dla młodego człowieka ze względu na intensywne nabywanie i rozwój kompetencji społecznych. Środowisko szkolne wspiera ucznia w samopoznaniu, a prawidłowy jego rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny warunkuje powodzenie na ścieżce edukacyjno-zawodowej.

II PODSTAWA PRAWNA

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 roku w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325)

III ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Celem doradztwa zawodowego realizowanego w szkole jest przygotowanie uczniów do refleksyjnego wyboru dalszej ścieżki kształcenia oraz zawodu.

Doradztwo zawodowe realizowane w Szkole Podstawowej nr 3 im. Jana Pawła II w Skoczowie ukierunkowane jest na:

- rozwijanie kompetencji karierowych ucznia
- wspieranie kompetencji doradczych nauczycieli
- wspieranie kompetencji doradczych rodziców
- wykorzystywanie lokalnych zasobów dla wspierania procesów decyzyjnych ucznia w zakresie wyboru ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) w szkole obejmuje ogół działań mających na celu prawidłowe przygotowanie uczniów do podejmowania przez nich korzystnych decyzji edukacyjno-zawodowych.

- Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.
- Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.
- Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Szkoła realizuje koncepcję uczenia się przez całe życie, a WSDZ to celowe, systematyczne i zaplanowane działania podejmowane przez szkołę. Działania te realizowane są w sposób spójny zgodnie z programem realizacji na każdy rok szkolny.

IV GŁÓWNE CELE ORIENTACJI ZAWODOWEJ I DORADZTWA ZAWODOWEGO

Cele ukierunkowane na ucznia:

- rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń
- rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych
- rozwijanie wiedzy o rynku pracy
- rozwijanie wiedzy zawodoznawczej

- kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych
- kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji przez całe życie
- przygotowanie do ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika
- rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie
- rozwijanie umiejętności uczenia się
- kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej
- redukcja społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

Cele ukierunkowane na nauczycieli:

- budowanie zaangażowania w zakresie realizowania procesów wspierania decyzji edukacyjnych i zawodowych ucznia
- aktualizacja wiedzy na temat systemu edukacji i systemu kształcenia w zawodach
- rozwijanie kompetencji doradczych nauczycieli
- wskazanie na źródła informacji dotyczące informacji na temat ofert edukacyjnych i doradczych w powiecie cieszyńskim

Cele ukierunkowane na rodziców:

- aktualizacja wiedzy na temat systemu edukacji i systemu kształcenia w zawodach
- aktualizacja wiedzy na temat ofert szkół ponadpodstawowych
- aktualizacja wiedzy na temat procedur rekrutacyjnych do szkół ponadpodstawowych
- udzielanie pomocy w procesie rozpoznawania predyspozycji zawodowych ucznia
- rozwijanie kompetencji doradczych rodzica, wskazanie obszarów wsparcia doradczego

- wzmacnianie proaktywnej postawy rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych przez ich dziecko
- wskazanie rodzicom aktualnych i rzetelnych merytorycznie źródeł informacji

Klasy I-III

Cele ogólne:

Rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka

Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej

Kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych

Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień

Rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności

Literatura

- Bartosz B., *Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych*; http://static.scholaris.pl/main-file/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf
- Czapla B., Matyszewska B., Ptasznik E., Skoryna M., *Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami*, ORE, Warszawa 2017
- Forma B., Przepióra A., *Poznajemy zawody. Części 1,2,3*, Wydawnictwo Bliżej Przedszkola, Kraków 2016
- Maćkowiak A., *Kim zostanę, gdy dorosnę? Piosenki o zawodach*, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2016
- Maćkowiak A., *Zgadnij kto to*, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2011
- Strzemińska-Więckowiak D., *Kim zostanę? Wierszyki o zawodach*, SBM, Warszawa 2014.

Klasy IV-VI

Cele ogólne:

- Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń, predyspozycji i uzdolnień

- Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych
- Rozwijanie wiedzy o rynku pracy
- Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej
- Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie
- Rozwijanie kompetencji transferowalnych
- Rozwijanie umiejętności uczenia się
- Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej

Literatura

- Brzezińska-Lauk J., Kruk-Krymula E., Nikorowska K., Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas IV-VI – szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017 <https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>
- Wybieram zawód – pakiet edukacyjny dla klas 4-6 szkoły podstawowej <http://www.scholaris.pl/zasob/103923>
Dołęga-Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEZiU, Warszawa 2014; <http://euroguidance.pl/ksiazki/>

Klasy VII-VIII

Cele ogólne:

- Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów, ograniczeń, predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień
- Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych
- Rozwijanie wiedzy o rynku pracy
- Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej i wiedzy o rynku usług edukacyjnych
- Kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy

- Rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych
- Kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej
- Rozwijanie kompetencji związanych z procedurami rekrutacyjnymi w obszarze edukacji i rynku pracy
- Przygotowanie do roli możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika
- Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie, autoprezentacją
- Rozwijanie umiejętności uczenia się
- Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej

Literatura dla ucznia

- Covey S., *7 nawyków skutecznego nastolatka*, Rebis, Poznań 2011
- Górczyński M., Obidniak D., Pfeiffer A., Suliga M., *Informator o zawodach szkolnictwa zawodowego*, KOWEŻiU, Warszawa 2017
- Zawadka M., *Chcę być kimś. Cz. 1,2,3*, Wydawnictwo Mind&dream 2016

Literatura dla wychowawcy, nauczyciela, doradcy

- Bartosz B., *Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych*; http://static.scholaris.pl/main-file/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf
- Chirkowska-Smolak T., Hauziński A., Łaciak M., *Drogi kariery. Jak wspomagać rozwój zawodowy dzieci i młodzieży*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2011
- Dołęga-Herzog H., Rosalska M., *Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu*, KOWEŻiU, Warszawa 2014; <http://euroguidance.pl/ksiazki/>
- Dziurkowska A. i in., *Przykładowy program doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami*, ORE, Warszawa 2017 (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)

- Gardner H., Inteligencje wielorakie, MT Biznes, Warszawa 2009
- Gladwell M., Poza schematem. Sekrety ludzi sukcesu, Wydawnictwo ZNAK, Kraków 2008
- Greiner I., Kania I., Kudanowska E., Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., Materiały metodyczno-dydaktyczne do planowania kariery zawodowej uczniów, KOWEziU, Warszawa 2006
- Górczyński M., Obidniak D., Pfeiffer A., Suliga M., Informator o zawodach szkolnictwa zawodowego, KOWEziU, Warszawa 2017
- Gut R., Piegowska M., Wójcik B., Zarządzanie sobą. Książka o działaniu, myśleniu i odczuwaniu, Difin, Warszawa 2008
- Rosalska M., Warsztat diagnostyczny doradcy zawodowego, KOWEziU, Warszawa 2012
- Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., Metody pracy z grupą w poradnictwie zawodowym, KOWEziU, Warszawa 2004
- Santorski J., Konel M., Le Guern B., Prymusom dziękujemy. Nowe spojrzenie na życie i karierę, Jacek Santorski & Co Agencja Wydawnicza, Warszawa 2007

V TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KL.1-8

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych, które jednocześnie wyznaczają treści doradztwa zawodowego w szkole podstawowej. Wspomniane cele realizowane są na zajęciach z wychowawcą, podczas lekcji przedmiotowych, bowiem podstawa kształcenia ogólnego zawiera treści korelujące z treściami programu. Oprócz zajęć obowiązkowych poniższe cele będą także realizowane w czasie dodatkowych zajęć rozwijających zdolności uczniów, umiejętności, a także ich zainteresowania.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III

1. Poznanie własnych zasobów

Uczeń:

- opisuje swoje zainteresowania i określa w jaki sposób może je rozwijać;
- prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób,
- podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi,
- wskazuje swoje mocne strony w różnych obszarach,
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- wymienia nazwy zawodów wykonywane przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- opisuje czym jest praca i jakie jest jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich;

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynniki i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI

1. Poznanie własnych zasobów

Uczeń:

- opisuje własne zainteresowania, uzdolnienia oraz kompetencje;
- wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia,
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia na forum klasy z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady dla poszczególnych grup, opisuje różne drogi dojścia do nich oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- opisuje czym jest praca i jakie jest jej znaczenie w życiu człowieka;
- podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- wskazuje na różne sposoby zdobywania wiedzy (korzystając ze znanych mu przykładów) oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- samodzielnie dociera do informacji korzystając z różnych źródeł wiedzy;

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynniki i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII

1. Poznanie własnych zasobów

Uczeń:

- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje oraz predyspozycje zawodowe);
- dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- rozpoznaje własne możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

- analizuje i możliwości doświadczenia pracy;
- wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- charakteryzuje strukturę edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Niezwykle istotne w realizacji programu doradztwa zawodowego zgodnego z WSDZ jest rozwijanie kompetencji kluczowych takich jak:

- kompetencje w zakresie czytania i pisania;
- kompetencje językowe;

- kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii;
- kompetencje cyfrowe; kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się; kompetencje obywatelskie;
- kompetencje w zakresie przedsiębiorczości;
- kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej.

VI METODY PRACY

Metody w poradnictwie indywidualnym stosowane w pracy doradczej:

- konsultacje i porady indywidualne,
- diagnoza zainteresowań, mocnych stron .

Metody w poradnictwie grupowym stosowane w pracy doradczej:

- burza mózgów, dyskusja, pogadanki,
- metoda dramy - inscenizacje i odgrywanie ról,
- metody testowe (np. ankiety),
- metody audiowizualne - filmy edukacyjne, prezentacje multimedialne,
- treningi umiejętności społecznych,
- gry symulacyjne i zabawy,
- zajęcia plastyczne.

VII ADRESACI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE DORADZTWA

Działania związane z realizacją doradztwa zawodowego kierowane są do:

- uczniów,
- rodziców/opiekunów prawnych,
- nauczycieli.

VIII REALIZATORZY DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWE M (koordynator, osoba odpowiedzialna)

Wszyscy członkowie Rady Pedagogicznej zaangażowani są w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym oraz inne osoby zatrudnione w szkole, np. pielęgniarka szkolna. Osoby te współpracują z rodzicami uczniów przy realizacji WSDZ Program realizacji WSDZ na dany rok szkolny opracowuje doradca zawodowy. Dyrektor szkoły odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym. Koordynacją realizacji programu WSDZ na dany rok szkolny zajmuje się doradca zawodowy lub wskazany przez dyrektora szkoły nauczyciel, w tym nauczyciel wychowawca opiekujący się oddziałem, pedagog lub psycholog.

IX ZADANIA WSDZ

- inspirowanie uczniów do dokonywania samooceny i poznawania własnych zasobów,
- wspieranie uczniów w poznawaniu świata zawodów i rynku pracy,
- zapoznavanie uczniów z koncepcją uczenia się przez całe życie i rynkiem edukacyjnym,
- udzielanie pomocy uczniom w nabywaniu umiejętności planowania i podejmowania decyzji związanych z dalszą ścieżką edukacyjną i zawodową.

X FORMY I SPOSOBY REALIZACJI WSDZ

Działania skierowane do uczniów:

1. Obowiązkowe zajęcia z doradcą zawodowym (po 10 godzin w każdym zespole kl.7 i kl.8)

Tematyka zajęć w klasie 7.

1. Czym jest doradztwo zawodowe? Określenie zasad współpracy -kontrakt
2. Moje sukcesy. Poradnik chcącego osiągnąć sukces
3. Jaki jestem? Moje cechy charakteru i umiejętności -mocne i słabe strony
4. Moje zasoby – jakie mam talenty, czym się interesuję?
5. Ja w oczach innych
6. Możliwości i ograniczenia wpływające na nasze wybory edukacyjno-zawodowe
7. Praca jako wartość w życiu człowieka
8. Zawody wokół mnie. Co o nich wiem? Zawód, który do mnie pasuje
9. Gdzie szukać informacji o szkołach i zawodach?
10. Czym jest rynek pracy i co musimy o nim wiedzieć

Tematyka zajęć w klasie 8.

1. Jak długo uczymy się? System edukacji w Polsce. Gdzie szukać wsparcia?
2. Czym kierować się przy wyborze szkoły? Baza szkół ponadpodstawowych powiatu cieszyńskiego
3. Dylematy ósmoklasisty. Moje oczekiwania wobec nowej szkoły i kolejnego etapu edukacji
4. Moje predyspozycje -test inteligencji wielorakich
5. Szkoła podstawowa i co dalej? Jak przygotować się do rekrutacji do szkół ponadpodstawowych?
6. Moje zasoby a oczekiwania pracodawców. Nowe zawody na rynku pracy
7. Świat zawodów. Gdzie szukać informacji?
8. Jak wygląda rozmowa o pracę? Jakie dokumenty należy przygotować? (CV, list motywacyjny, podanie)
9. Rekrutacja- procedury, logowanie, zaznajamianie z regulaminem
10. O pułapkach autoprezentacji. Klocki kariery

2. Zajęcia grupowe realizujące treści programowe dla klas I-VIII związane tematycznie z obszarami: poznawanie siebie i własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych:

- kl. I-III – prowadzenie orientacji zawodowej w ramach zajęć edukacji wczesnoszkolnej i innych zajęć

Zajęcia w zakresie orientacji zawodowej w klasach I-III wkomponowane są w proces realizacji podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej. Zajęcia realizowane są na podstawie programów:

Klasa I „Elementarz odkrywców” Wydawnictwa Nowa Era

Klasy II-III „Wielka przygoda” Wydawnictwa Nowa Era

Mogą być realizowane (według uznania i potrzeb nauczyciela) zajęcia na podstawie publikacji: B. Czapla, B. Matyszewska , E. Ptasznik, M. Skoryna, *Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami*, ORE, Warszawa 2017. (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>), np.

- Brawo ja! – prezentacja własnych talentów
- Zawód moich rodziców
- Halo! Usterka! Szukam pomocy
- Reporterskim okiem – wywiad z pracownikami szkoły
- Dzisiejszy Jaś – kim będzie jako Jan?
- Po co się uczyć?
- Jak zmieścić dzień w słoju?

- kl. IV-VI orientacji zawodowej w ramach lekcji przedmiotowych, godzin wychowawczych oraz innych zajęć

Zajęcia w ramach lekcji z wychowawcą na podstawie publikacji: J. Brzezińska-Lauk, E. Kruk-Krymula, K. Nikorowska, *Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas IV-VI – szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami*, ORE, Warszawa 2017.

Wychowawcy wybierają temat/tematy zgodnie i spójnie z programem wychowawczym realizowanym w danej klasie. (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>), np.

- Ja –to znaczy kto?
- Moc jest ze mną – ja też mogę być Supermanem
- Zdrowy styl życia jako przygotowanie do pełnienia ról zawodowych
- Wybieram ten zawód, bo...
- Jak oszczędzić pierwszy milion?
- Kiedy zaczynamy się uczyć i kiedy kończymy?
- Jak się uczyć szybciej i efektywniej – mój indywidualny styl uczenia się
- Umiejętności – od przeszłości do przyszłości

- kl. VII i VIII – realizacja zagadnień doradztwa zawodowego podczas lekcji z przedmiotu, a także innych zajęć np. rozwijających zainteresowania

3. Lekcje wychowawcze w klasach 7. oraz kl. 8. (minimum 4 godziny w ciągu roku szkolnego)

Klasa VII – Jakie wartości są dla mnie ważne?;

Klasa VIII – Rozpoznaję swoje aspiracje. (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)

Scenariusze lekcji dostępne są także, jako załączniki w formie papierowej w pokoju nauczycielskim.

Bądź realizacja innych tematów według potrzeb danego zespołu klasowego.

3. Udział w targach edukacyjnych, festiwalach zawodów, dniach otwartych szkół ponadpodstawowych uczniów kl.8.

4. Spotkania z przedstawicielami szkół uczniów klas 8.

5. Wizyty zawodoznawcze w miejscach pracy, wycieczki edukacyjne do firm i zakładów pracy (kl.1-8)

Wydarzenia te mają być spójne z celami i treściami realizowanymi w odniesieniu do podstawy programowej.

6. Indywidualne doradztwo edukacyjno-zawodowe (konsultacje, porady także w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej)

Działania skierowane do rodziców/opiekunów prawnych:

- zorganizowanie spotkania z doradcą zawodowym,
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych
- przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach,
- informowanie o targach edukacyjnych i dniach otwartych szkół ponadpodstawowych,
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (tablica informacyjna, e-dziennik, internetowa strona szkoły).

Działania skierowane do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- uświadamianie nauczycielom konieczności realizowania programu WSDZ na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
- wymiana doświadczeń,
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego,
- wspieranie w realizacji zadań z zakresu orientacji i doradztwa zawodowego,
- organizowanie lekcji otwartych,

- umożliwianie udziału w projektach, kursach i szkoleniach związanych z obszarem doradztwa zawodowego.

XI SOJUSZNICY I SIECI WSPÓŁPRACY

- poradnia psychologiczno-pedagogiczna
- ośrodek doskonalenia nauczycieli,
- biblioteka pedagogiczna,
- centrum kształcenia praktycznego (CKP),
- urząd pracy,
- cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze,
- ochotnicze hufce pracy (OHP),
- pracodawcy, przedsiębiorcy,
- kuratorium oświaty, organ prowadzący,
- organizacje pozarządowe,
- ośrodki kultury
- szkoły ponadpodstawowe.

XII KORZYŚCI I PRZEWIDYWANE REZULTATY WYNIKAJĄCE Z DZIAŁAŃ WSDZ

Uczniowie:

- dokonują wnikliwej samooceny określając swoje mocne strony i zainteresowania, a także uzdolnienia i kompetencje (klasy IV-VI) i własne zasoby (klasy VII-VIII),
- nabywają kompetencje niezbędne do rozpoznawania własnych predyspozycji zawodowych,

- poznają, czym jest rynek pracy i świat zawodów, wymieniają różne grupy zawodów i podają czynniki wpływające na wybory zawodowe (klasy IV-VI), a także wyjaśniają zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy i potrafią dokonać autoprezentacji (klasy VII-VIII),
- poznają zasady rekrutacji do poszczególnych szkół ponadpodstawowych (klasy VII-VIII),
- uzasadniają potrzebę uczenia się przez całe życie, wskazują różne sposoby zdobywania wiedzy (klasy IV-VI) oraz określają strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej (klasy VII-VIII),
- określają, kim chcieliby zostać, opowiadają o swoich planach edukacyjno-zawodowych (klasy IV-VI) oraz identyfikują osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej (klasy VII-VIII).

XIII MONITORING I EWALUACJA

WSDZ oraz roczny plan doradztwa zawodowego są monitorowane. Monitoring stanowi podstawę do corocznej ewaluacji i prowadzony jest na podstawie:

- rozmów z rodzicami/ opiekunami prawnymi,
- rozmów z uczniami,
- oceny współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym,
- wypełnienia przez wychowawców i nauczycieli ankiety z przeprowadzonych działań w klasach I-VI,
- oceny zajęć prowadzonych w klasach VII-VIII z doradztwa zawodowego.

Ewaluacja przeprowadzana jest w formie wybranej przez szkołę po całym cyklu kształcenia.